N°. 19. 1846.

BREDASCHE COURANT.

STAAT- LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Donderdag 12 Februarij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 9den Februarij.

Eergisteren avond heeft de groote deputatie uit de kamer der afgevaardigden den koning het adres van antwoord overgebragt, die daarop het volgend wederantwoord gegeven heeft:

»*Mijneheeren de Afgevaardigden*,

»Ik ontvang dit adres met eene zeer wezenlijke voldoening. Ik acht mij gelukkig van daarin eene zoo schitterende betuiging te vinden van de ondersteuning, die gij aan mijne regering verleent, en van die opregte en standvastige medewerking, welke te gelijk de grondslag harer kracht en de waarborg van alle onze vrijheden is. De openbare meening erkent meer en meer, dat het door den geregelden gang en de volkomene overeenstemming van al de staatsmagten is, dat Frankrijk dien trap van voorspoed bereikt heeft, waarmede het mij zoo aangenaam is u zoowel als mij-zelven geluk te kunnen wenschen. Ja, mijneheeren, met een streelend gevoel druk ik jegens u mijn vertrouwen in de toekomst van ons vaderland uit. Dat vertrouwen versterkt zich door de gevoelens, die gij mij thans hebt geopenbaard, en het voorspelt mij, dat die overeenstemming, onder de toekomstige geslachten voortdurende, voor dezen steeds dat altijd toenemend welzijn zal doen heerschen, in welks genot zich thans onder ons al de standen der maatschappij verheugen. Zoodanig is sedert langen tijd de wensch van mijn hart, het doel mijner pogingen; en het zal mijne zoetste belooning zijn, te mogen hopen, dat mijne toewijding tot het verzekeren van de weldaden daarvan aan mijn vaderland zal hebben bijgedragen." — Na deze aanspraak hebben de daarbij aanwezige afgevaardigden bij herhaling den kreet van: *Leve de Koning!* doen hooren.

— De kanselier, president van de kamer der pairs en de grootreferendaris, zijn van wege den koning uitgenoodigd geworden om zich gereed te houden, ten einde tegenwoordig te zijn bij de ophanden bevalling van de hertogin *van Nemours.*

— De jongste tijdingen uit Constantine zullen, zegt men, het vertrek van den hertog *van Aumale* naar Algerie bespoedigen. De Prins zou Parijs binnen weinig dagen verlaten.

— Het *Journal des Débats* geeft het berigt dat het ontwerp van wet betrekkelijk de geheime fondsen, nog in deze week aan de kamer zal aangeboden worden.

— De Madridsche dagbladen van den 2den dezer doen vermoeden, dat er in het congres eene levendige strijd zal ontstaan ter gelegenheid van de behandeling der wet op de verkiezingen. De geheele oppositie wilde zich vereenigen om zich voor het ministerieel ontwerp te verklaren, 't welk de strekking heeft om, even als in Frankrijk, regtstreeksche verkiezingen in de collegien te doen plaats hebben, terwijl de meerderheid der kamer, anders de het bestuur toegedane leden, op dit stuk verdeeld zouden zijn, velen dezer leden zouden het tegenwoordig stelsel der verkiezingen provinciesgewijze de voorkeur geven. Men wilde zelfs dat het ministerie omtrent deze kwestie verdeeld was, en de generaal *Narvaez* daaromtrent geheel anders dacht dan de ministers *Pidal* en *Mon.*

— Ter beurze waren genoteerd: 5 pCt. 123,30; 3 pCt. 84,15; Spanje 3 pCt. 38³/₄; Rom. L. 102³/₄.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den Februarij.

Gisteren heeft de Tweede Kamer der Staten-Generaal weder eene openbare zitting gehouden.

In deze zitting zijn ingekomen twee koninklijke boodschappen, als: 1°. een ontwerp van wet tot het verstrekken eener buitengewone jaarlijke bijdrage aan de Maatschappij van Weldadigheid, ten gevolge van den ongunstigen uitslag van den aardappelenoogst. Bij dat ontwerp wordt voorgesteld, dat, boven en behalve de betalingen, bedoeld bij art. 5 der wet van den 10 Februarij 1844 (*Staatsblad n°. 7*), uit het bijzonder fonds tot voldoening der uitgaven, voortvloeijende uit de kolonisatie van behoeftigen in de kolonien der Maatschappij van Weldadigheid, ingesteld bij art. 4 dier wet, over het jaar 1846, aan die Maatschappij zal kunnen worden verstrekt eene buitengewone bijdrage, hoogstens tot een beloop van *ƒ* 80,000, ter tegemoetkoming in hare bovenvermelde behoeften.

In de memorie van toelichting wordt gezegd dat de ongunstige uitslag van den aardappelenoogst de voormelde instelling tot belangrijke buitengewone uitgaven heeft genoodzaakt die hare krachten te boven gaan; dat zij in een' exceptionnelen toestand verkeert, en geene geldleeningen of soortgelijke maatregelen kan te baat nemen zonder bewilliging der regering, en deze zulks onraadzaam acht. In de volgende zitting der Staten-Generaal zou overigens, welligt op de geheele instelling kunnen worden teruggekomen, naar aanleiding van een alomvattend plan, tot afdoende voorziening in haren finantielen toestand ontworpen.

2°. Een ontwerp van wet tot tegemoetkoming in de schaden, geleden ten gevolge der militaire inundatiën, in de provinciën Noord-Braband, Zeeland en Limburg, luidende als volgt:

WIJ WILLEM II, ENZ.

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat de militaire inundatien, welke, in het belang van 's Rijks verdediging, in den jare 1830 in de provincien *Noord-Braband*, *Zeeland* en *Limburg* gesteld zijn geworden, en verscheiden jaren daarna, en dus eenen onvoorzien langen tijd hebben voortgeduurd, aan een aantal ingezetenen des Rijks eene zoo groote en aanhoudende schade, ten behoeve van het algemeen, hebben toegebragt, dat de billijkheid medebrengt, daarvoor, voor zooveel de omstandigheden dit veroorloven, eene tegemoetkoming te verleenen,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Ter tegemoetkoming in de schade, veroorzaakt door de militaire inundatien, welke in het jaar 1830 en de volgende jaren hebben plaats gehad, zoo in sommige gedeelten der provincien *Noord-Braband* en *Zeeland*, als in den omtrek der vesting *Maastricht*, wordt toegestaan eene som van *vier honderd duizend gulden*; na aftrek der kosten van opneming en taxatie te verdeelen onder de belanghebbende ingezetenen des Rijks, in evenredigheid van elks geleden en getaxeerde schade.

Art. 2. Tot dekking van de som in artikel 1 vermeld, wordt aangewezen een gelijk bedrag, te nemen op hetgeen, volgens artikel 5 van de wet van den 10den Februarij 1844 (*Staatsblad n°. 10*) en volgens artikel 84 der wet van 6 Maart 1844 (*Staatsblad n°. 14*), bestemd was tot voldoening van den achterstand over 1840 en vroeger.

In de memorie van toelichting zegt de regering:

» Het is bekend, dat in den jare 1830 in de provincien *Noord-Braband*, *Zeeland*, alsmede in den omtrek der vesting *Maastricht*, ter bevordering van de militaire verdediging des Rijks, vele streken kunstmatig zijn geïnnundeerd geworden, en dat deze innundatien nog verscheiden jaren daarna hebben voortgeduurd.

Noodwendig moesten vele ingezetenen en belanghebbenden daardoor aanmerkelijke schade ondervinden, gelijk dan ook velen van hen zich in der tijd hebben geadresseerd, om te dezer zake vergoeding te bekomen.

Deze verzoeken hebben een punt van rijpe overweging uitge-

maakt, terwijl men bij de beoordeeling daarvan gemeend heeft, dat, uit aanmerking van den onvoorzienen langen tijd, gedurende welken de innundatien waren in stand gehouden, de billijkheid om eenige vergoeding toe te kennen, hier allezins in aanmerking kwam, weshalve dan ook de Regering zich niet ongenegen betoonde om ter zake van de geleden verliezen door de innundatien met rivier- of ander binnenlandsch water, die langer dan een jaar geduurd hadden, of door innundatien met zeewater, eenige tegemoetkoming, bij wijze van bijzondere gunst, toe te staan.

De departementen van Binnenlandsche zaken en van Oorlog werden dienvolgens belast met het vereischte onderzoek omtrent de bedoelde verliezen en de personen, die tot het verkrijgen van zoodanige vergoeding zouden kunnen worden toegelaten.

Aan de gouverneurs der betrokken provincien werden dus de noodige instructien gegeven tot het doen opnemen der bedoelde verliezen, naar aanleiding waarvan voor elke gemeente, waarover de innundatien zich hadden uitgestrekt, een staat werd geformeerd, waarin alle bijzonderheden, die hierbij in aanmerking kwamen, zijn vervat, en welke uitgebreide en volumineuse stukken zijn onderzocht en geverifieerd door de directeurs der fortificatie-directien, terwijl dezelve alle blijken dragen van met zorg en naauwgezetheid te zijn behandeld.

Volgens dezelve bedraagt de schade, waarvan hier quæstie is:

in de provincie	*Noord-Braband*	*f* 504,052.35
» » »	*Zeeland*	758,849.48½
» » »	*Limburg*	40,674.21½
en dus te zamen.		*f* 1,303,576.05

Deze som geheel te vergoeden zou tot een al te groot bezwaar verstrekken, doch de billijkheid van eenige tegemoetkoming in dit bijzonder geval erkend, en reeds vroeger daaromtrent aan de belanghebbenden een niet ongunstig uitzigt geopend zijnde, vermeent de Regering die toezegging van hare zijde gestand te moeten doen, in het vertrouwen dat ook de Staten-Generaal hunne medewerking aan dezen maatregel van billijkheid niet zullen willen ontzeggen.

De Regering oordeelt, dat, indien hiertoe eene som van *zes honderd duizend gulden* wordt bestemd, om, na aftrekken der gemaakte kosten van opneming en taxatie, die welligt zes of zeven duizend gulden zullen bedragen, onder de belanghebbenden, in evenredigheid van elks geleden en getaxeerde schade, te worden verdeeld, daardoor, zooveel de omstandigheden dit toelaten, aan een lang bestaand bezwaar zal worden te gemoet gekomen.

Ondertusschen bleef in dit geval de vraag over, door welke middelen deze som beschikbaar zou kunnen worden gesteld, vermits het brengen daarvan ten laste der begrooting van eenig departement, en dus om uit de gewone staats-inkomsten te worden bestreden, niet wel in aanmerking kon komen, zoo als dezelve evenmin uit het bedrag voor onvoorziene behoeften toegestaan, kon worden bestreden.

De zaak dient derhalve bij eene speciale wet te worden geregeld, terwijl als het geschiktste middel in aanmerking schijnt te komen het bedrag, hetwelk met eenige zekerheid berekend kan worden niet benoodigd te zullen zijn van de sommen, die bij de wet van den 10den Februarij 1844 (*Staatsblad n°.* 10), als lasten betrekkelijk den achterstand over 1840 en vroeger zijn toegestaan.

De middelen tot dekking van den achterstand, bij art. 5 van die wet opgenoemd, zullen in gelijke mate ongebruikt kunnen blijven, en wel bijzonder een gedeelte van de som, welke in de derde plaats bij dat artikel is vermeld en nader voor den achterstand van 1840 en vroeger is aangewezen bij art. 84 der wet van den 6den Maart 1844 (*Staatsblad n°.* 14), weshalve, zonder eenige nieuwe toevoeging van middelen en zonder dat de opbrengsten der evengemelde wet meerder zullen bezwaard worden, dan tot hiertoe was voorzien en bij alle berekeningen is opgegeven, de uitgave voor de bij dit ontwerp bedoelde vergoedingen zal kunnen worden gedekt, op de wijze bij art. 2 der voorgedragene wet omschreven."

Beide ontwerpen worden verzonden naar de afdeelingen.

De voorzitter deelt mede, dat door de afdeelingen tot rapporteurs benoemd zijn: 1°. voor het ontwerp van wet tot voltooijing van den weg van 's Hertogenbosch naar Cuilemburg, de heeren: *Romme, van Goltstein, Nederburgh, Star Busmann* en *van Leeuwen;* en 2°. voor dat wegens de burgerlijke pensioenen, de heeren: *Cost Jordens, Faber van Riemsdijk, van Goltstein, Boreel van Hoogelanden* en *Nederburgh.*

De commissie, den 27 October jl. benoemd, tot het doen van een voorstel, betrekkelijk de herziening van het reglement van orde der Kamer, doet, bij monde van den heer *Faber van Riemsdijk,* verslag, en stelt een ontwerp voor, houdende verschillende veranderingen in dat reglement. Zij doet de algemeene strekking van die veranderingen kennen. Dezelve bestaat daarin, dat zij geoordeeld heeft, geene algeheele herziening te moeten voordragen, maar zich te moeten bepalen tot het voorstellen van die veranderingen, waarvan de doelmatigheid en noodzakelijkheid uit eene ondervinding van drie jaren zijn gebleken.

De ontwerpen van herziening, met eene daartoe behoorende nota tot toelichting, zullen worden gedrukt en verzonden naar de afdeelingen.

De commissie, belast met het opstellen van een ontwerp van adres tot rouwbeklag aan den Koning, wegens het smartelijk overlijden van Z. K. H. den jongen Prins *Frederik* der Nederlanden, heeft hare taak volbragt, en stelt een ontwerp voor. Hetzelve wordt dadelijk ter overweging verzonden naar de afdeelingen. Inmiddels wordt de vergadering gescheiden.

Ten een ure wordt de zitting hervat. In het bedoelde ontwerp van adres zijn nog eenige veranderingen gebragt. De beraadslagingen zullen heden oehtend ten elf ure worden gehouden.

— De leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal zijn opgeroepen om te vergaderen den 16den Februarij aanstaande.

— Bij besluit van 9 Februarij jl., n°. 88, heeft Zijne Majesteit den staatsraad jhr. *L. R. Gevaerts,* lid van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, belast met de interimaire waarneming der functiën van gouverneur van die provincie, gedurende den tijd dat de staatsraad, gouverneur mr. *J. A.* ridder *van der Heim van Duijvendijke* belast zal zijn met de tijdelijke waarneming der betrekking van Minister van Binnenlandsche zaken.

— Bij Koninklijk besluit van den 6den Februarij 1846, n°. 65, zijn benoemd, tot ontvangers der registratie: te Heusden, de heer *G. Masman,* thans te Oosterhout; te Oosterhout, de heer *G. B. L. Wilkens,* thans te Assen; te Assen, de heer *H. C. W. Janson,* thans te Elst; te Elst, de heer *D. M. van der Poel,* thans te Zevenaar; te Zevenaar, jhr. *E. W. van Weede,* thans surnumerair der registratie in de provincie Noord-Holland; te Papendrecht, de heer *J. C. P. M. Pels Rijcken,* thans te Oss; te Oss, jhr. *J. Stern,* thans te Boxmeer; te Boxmeer, de heer *T. Wildeboer,* thans surnumerair der registratie in de provincie Drenthe; te Grave, de heer *J. H. Knipschaar,* thans te Gennep; te Gennep, de heer *J. Cazaux,* thans surnumerair der registratie in Limburg; te Tilburg, de heer *W. L. van Meurs,* thans te Druten; te Druten, de heer *M. E. van Lidt de Jeude,* thans te Goor; te Goor, de heer *J. van Assen,* thans surnumerair der registratie in de provincie Drenthe; te Schoonhoven, de heer *J. P. de Vassy,* thans te Terborg; te Terborg, de heer *E. Maertens,* thans te Maarssen; te Maarssen, de heer *H. van der Ven,* thans te Ommen; te Ommen, de heer *L. J. van der Koog,* thans surnumerair der registratie in de provincie Utrecht; te Nieuwer-Amstel, de heer mr. *G. C. van Buttingha Wichers,* thans te Raalte; te Raalte, de heer *J. Heeringa,* thans te Lemmer; te Lemmer, de heer *R. Groll,* thans te Texel; te Texel, de heer *D. J. L. Heijkoop,* thans surnumerair der registratie in de provincie Zeeland; tot surnumerair der registratie jhr. *C. M. de Girard de Mielet van Coehoorn.*

— Z. Exc. de Minister van Finantien heeft, bij resolutie van den 27 Januarij jl., den heeren arrondissements-directeuren der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen gemagtigd, om de partijen tarwemeel, die ten uitvoer naar België worden aangegeven, *vrij* van regten te laten uitvoeren, overeenkomstig de bepaling van het algemeen tarief van regten. Voorts is bepaald dat de uitvoer onder vrijdom door de ontvangers zal worden toegelaten, tot dat deswege door het hoofdbestuur nader zal zijn beschikt.

— Men zal zich herinneren dat, op aanzoek van het Deensche Gouvernement, de hoofdingenieur van den waterstaat *Beijerinck,* en de ingenieur *J. A. Beijerinck,* zich hebben belast met het onderzoek van de plannen eener vergrooting en verbetering van de havens van Huzum in het hertogdom Sleeswijk. Beide die ingenieurs hebben die commissie volbragt, en zijn in het laatst van het afgeloopen jaar van hunne reis teruggekomen. Thans verneemt men, dat het Z. M. den Koning van Denemarken heeft behaagd, beide die heeren te benoemen tot ridders van de Dannenbrogs-orde.

— Bij ministeriële resolutie van den 10 Julij 1843 is, op de daartoe gedane vraag, te kennen gegeven, dat de wet geene aanleiding geeft om den eigenaar van een zeeschip, dat schip *zelf* bevarende, hetzij als reeder, hetzij uit eenigen anderen hoofde, als patentpligtig te beschouwen. Onlangs is echter ter kennis van heeren arrondissements-directeuren der belastingen enz. gebragt, dat de bedoelde eigenaar, het schip uitrustende en door een zoon of iemand anders als schipper doende bevaren, in het regt van patent als reeder moet worden aangeslagen.

— Men verneemt uit eene echte bron, zegt het *Journal du*

Limbourg, dat in eene der laatste zittingen van de Kamer van Koophandel te Roermonde, de leden dier kamer *eenstemmig* van oordeel zijn geweest zich tot den Koning te wenden, om Hoogstdenzelven te bedanken voor de krachtdadige maatregelen, bij besluit van 5 Januarij jl. genomen. In Mei ll. is bereids vermeld, dat diezelfde kamer zich op dat tijdstip aan de Staten-Generaal gewend heeft, om maatregelen van represailles uit te lokken tegen de vorderingen van Belgie. Thans verzekert men, dat zij weder een adres aan de wetgevende kamers gerigt heeft, om dezelve te verzoeken het besluit van 5 Januarij jl. te handhaven, tot de vaststelling van eene billijke overeenkomst tusschen de beide landen, en om de noodige maatregelen te nemen, ten einde de voortbrengselen van Limburg bij het te sluiten verdrag, niet uit het oog worden verloren.

— Uit Tiel schrijft men van den 4den dezer:

» Een detachement lansiers houdt sedert de maand October jl. garnizoen te Bommel, doch niet gekazerneerd, maar bij de ingezetenen ingekwartierd. Een hunner had onlangs die inkwartiering geweigerd, en stond deswege den 29sten Januarij voor de correctionele regtbank te Tiel teregt. Het openbaar ministerie, bij monde van den heer substituut-officier Mr. *H. van Wessem Az.*, lichtte de regtsvervolging toe, betoogde de verbindbaarheid van Zr. Ms. besluit dd. 25 October 1815, en eischte de toepassing der straffen, bij art. 1 der wet van 6 Maart 1818 bepaald. Na daarop de verdediging, bij monde van Mr. *S. Rink*, gehoord te hebben, heeft de regtbank heden in deze, thans vooral voor de ingezetenen van Bommel belangrijke zaak, uitspraak gedaan, en den beklaagde van alle regtsvervolging te dier zake ontslagen, voornamelijk op grond, dat hij niet verpligt was deze *niet op marsch zijnde* militairen bij zich te ontvangen, te huisvesten en te voeden."

— Uit Vlissingen schrijft men van den 5den:

» De zaak van het openbaar ministerie tegen de uitgeefster van de *Vlissingsche Courant*, had heden geen voortgang. De heer substituut-officier verzocht ter verdere behandeling eene remise van drie weken, uit hoofde de officier van justitie, die in deze zaak zoude optreden, daarin verhinderd werd. De verdediger der beklaagde, Mr. *D. van Eck*, verklaarde geene bedenkingen daartegen te hebben, waarop de regtbank de verdere behandeling uitstelde tot op Donderdag den 26 dezer, des morgens ten 10 ure."

— Men verneemt dat de zaak van *E. Meeter*, die door den Hoogen Raad naar het Provinciaal hof in Gelderland toegezonden is, ten einde aldaar op nieuw te worden behandeld, den 24sten dezer voor hetzelve zal dienen. Het is de zaak van den jagtopziener *Deijs tegen Meeter*, wegens laster, die in den *Oijevaar* gepleegd zou zijn.

— Uit 's Hertogenbosch schrijft men van den 9den:

» De hoogte van den waterstand teekende aan de peilschaal heden morgen 1 el 80 duimen, zijnde in de laatste 24 uren gevallen 4 duim. — De laatste stormen hadden het water weder eenigzins opgestuwd, doch bij het ophouden derzelve is het weder sterk vallende geworden, zoodat wij thans in onze hoofdstad nagenoeg van hetzelve bevrijd zijn, voor zoo ver zulks mogelijk is, dat is te zeggen: dat de ingezetenen, die het nog niet geheel kwijt zijn, er zich met pompen of uitscheppen van zullen kunnen bevrijden."

— Vrijdag avond ll., ten elf en een half ure, ontwaarde men te Nijmegen eene ligte aardbeving, welke 3 à 4 seconden aanhield; eenige oogenblikken later ontstond een vrij hevige storm, de barometer teekende 1° onder 0, de wind W. Z. W. In den nacht van den 31 Januarij, omstreeks 2 uren meenden sommigen ditzelfde natuurverschijnsel waargenomen te hebben.

— In de *Nijmeegsche Courant* leest men den volgenden brief van den officier van justitie te Nijmegen aan de redactie der courant gerigt:

»De ligtvaardigheid, waarmede in de laatste tijden door onderscheidene Dagbladen, berigten van gepleegde misdrijven zijn opgenomen, noopt mij UEd. te verzoeken, in het eerstvolgend nommer van uw Dagblad, te willen vermelden, dat het door verschillende Dagbladen verspreide gerucht, dat er te Valburg, in Overbetuwe, een' manslag en nog wel door eenen zoon op zijnen vader zoude gepleegd zijn, van allen grond ontbloot, en ten eenenmale valsch is."

— In den *Utrechtschen Avondpost* leest men het volgende:

» Op den 24 Januarij jl. is bij een winkelier alhier een valsch bankbriefje van ƒ 25 aangeboden en is daarop geld gegeven zonder argwaan. Het valt echter niet moeijelijk hetzelve met de minste oplettendheid te onderscheiden, er is geen watermerk in, en de plaatsing van namen en woorden is in vele opzigten fautief. De versierselen op den kant zijn niet eens nagemaakt. De gedrukte woorden aldaar ontbreken, even als de woorden *de Directie der Nederlandsche Bank* boven de naamteekeningen, de naam *Croockewit* is geschreven met *rooden* inkt enz. Alles is kennelijk met de hand getrokken, niet gedrukt, alleen de eerste indruk is bedriegelijk door de uitvoering in haar geheel genomen. Een ieder wachte zich voor schade!"

De *Utrechtsche Stads-Courant* voegt bij dit berigt:

»Terwijl van wege de justitie nasporing werd gedaan, is in den avond van den 7den dezer, ten huize van den bovenbedoelden horologiemaker, door een jongetje afgegeven een doosje met potlood aan denzelven geadresseerd, hetwelk bleek te bevatten de juiste som van ƒ 25 en een stuk papier, waarop met potlood onder anderen geschreven was: »*wees op een anderen tijd voorzigtiger*." Het jongetje zeide, dit doosje ter bezorging te hebben ontvangen van een' heer, die op den hoek van een naburig steegje stond te wachten; doch zoo als te denken is, was deze heer, bij de terugkomst van den jongen, verzeld van een winkelbediende, niet meer te vinden."

In eerstgemeld Utrechtsch blad leest men nog:

»Op den 7den dezer heeft zich alhier bij onderscheidene kantoren, laatstelijk op dat van den heer *Sinkel* alhier, vervoegd een Israëlitisch koopman, *Samuel A.*, welke een zoo gezegde engelsche banknoot groot ƒ 200 Pst. (ƒ 2400 circa) ter verwisseling tegen contanten aanbood. Die banknoot was echter niet anders dan eene soort van devies bij suikergoed meermalen voorkomende. De persoon is aanvankelijk aangehouden op het oogenblik, dat hij met den avond-spoortrein naar Amsterdam stond te vertrekken, om verder informatie te nemen tot vertrek naar Amerika. Hij zeide dit stuk te hebben ontvangen van een oom *G.* te New-York woonachtig, thans hier te lande. Hij is echter ontslagen geworden uit hoofde der hier te lande bestaande jurisprudentie ter zake van poging tot opligting, welke gehouden wordt niet aanwezig te zijn vóór eene benadeeling door werkelijke afgifte van gelden of goederen."

— Uit Rotterdam schrijft men van den 9den:

» Gisteren middag, ongeveer ten twee ure, vertrokken van hier met een bootje naar Alblasserdam, drie personen, zijnde *M. Hooikaas*, *C. H. de Groot*, beide schrijnwerkers van beroep, en *L. van Dam*, de laatste te Alblasserdam en de twee eersten alhier woonachtig. Ongeveer ten drie ure, tegen over het huis *den Donk*, op de hoogte van Ridderkerk gekomen zijnde, sloeg het bootje door eene felle windvlaag om, met dat ongelukkig gevolg, dat deze drie personen hun dood in de golven vonden. Alle pogingen om hen te redden waren vruchteloos. Zijn wij wel onderrigt, dan laat *L. van Dam* eene vrouw en eenige nog zeer jonge kinderen na."

— De geheele som ten behoeve der noodlijdenden te Amsterdam, bij en ten gevolge der jongste algemeene schaal-collecte ontvangen, beloopt ƒ 63,744.94[5].

Men leest in den *Nederlandschen Stoompost* het volgend belangrijke, uit Duitschland toegezonden, particuliere berigt:

»De ijzeren spoorwegen, gedurende het jaar 1845 voor het publiek opengesteld, in de volgorde naar welke zij voor het verkeer zijn daargesteld geworden, zijn de volgende: 1, op 20 Julij werd de baan van Glückstadt naar Elmshorn, een zijtak van de Altona-Kieler baan, geopend, ter lengte van 2$^1/_4$ mijlen; 2, op 25 Julij de zijdebaan van Oos naar Baden, ter lengte van 0,6 mijlen; 3, op 1 Augustus het gedeelte der Badensche staatsbaan van Offenberg naar Freiburg, 8$^1/_2$ mijlen; 4, op 20 Augustus de Oostenrijksche noordelijke staatsbaan van Olmütz naar Praag, 33$^1/_4$ mijlen; 5, op 6 September het gedeelte der Saksisch-Beijersche ijzerbaan van Crimmitschau naar Werdau en van daar naar Zwickau, 2,8 mijlen; 6, op 18 September de ijzerbaan van Rendsburg naar Neuwünster, een tak der Altona-Kieler baan, 4$^1/_2$ mijlen; 7, op 1 October het gedeelte der Neder-Silesische Marksche ijzerbaan van Liegnitz naar Bünzlau, 6 mijlen; 8. op 1 October de tak van de Weener Gloggnitzer ijzerbaan van Mödling naar Saksenburg, 0,6 mijlen; 9, op 15 October het gedeelte der Hanoversche staatsbaan van Lehrte naar Celle, 3,8 mijlen; 10 op 22 October het gedeelte der Wurtembergsche staatsbaan van Canstadt naar Unter Türkheim, 0,5 mijlen; 11, in November de Opper-Silesische baan in hare voortzetting van Oppeln naar Koningshutte, 13 mijlen; 12, op 8 en 20 November de Wurtembergsche staatsbaan van Unter Türkheim tot Ober Türkheim en Esslingen, 0,9 mijlen; 13, op 19 November en 22 December het gedeelte der Saksisch-Silesische ijzerbaan van Dresden tot Radeberg en Bischofswerda, 5 mijlen; 14, op 20 November het gedeelte der Keulsch-Mindener baan van Deutz (Keulen) tot Dusseldorp, 5 mijlen; 15, in December het gedeelte der Wilhelms-baan van Kozel tot Ratibor, 4 mijlen.

De gezamenlijke lengte van al de ijzeren spoorwegen, in dit jaar opengesteld, bevat diensvolgens 90$^1/_2$ mijlen, van welke 47$^1/_2$ mij-

len staats- en 43 mijlen particuliere banen zijn. In het jaar 1844 had zich het Duitsche ijzeren spoorwegennet $72\frac{1}{4}$ mijl uitgebreid, hetwelk meer is dan in eenig vorig jaar opengesteld werd.

»Behalve de genoemde tot het verkeer geopende banen, zijn anderen zoo ver afgewerkt, dat daarop proefvaarten hebben kunnen ondernomen worden. Hiertoe behooren: 1, het gedeelte der Mein-Necker baan van Darmstadt tot Langen, $1\frac{1}{2}$ mijlen; 2, het gedeelte der Zuidelijke staatsbaan van Grätz tot Marburg, 8 mijlen, en 3, het gedeelte der Beijersche Zuid-Noord-baan van Bamberg tot Lichtenfels, $4\frac{1}{4}$ mijlen.

»Door middel der ijzeren spoorwegen, die in het jaar 1845 zijn daargesteld geworden, heeft de uitgestrektheid, welke in Duitschland door stoomkracht voor het verkeer is geopend, eene uitbreiding bekomen van 390 mijlen.

»Voegt men daarbij de paardenbanen van Büdweis naar Lintz en Gmünden, dan bedraagt de lengte der tegenwoordig geëxploiteerd' wordende Duitsche ijzeren spoorwegen $416\frac{1}{2}$ mijlen. Hiervan maken de staats-ijzerbanen 125 mijlen, en die door particulieren aangelegd $291\frac{1}{2}$ mijlen uit.

»In het afgeloopen jaar werden op de volgende ijzeren spoorwegen de werkzaamheden aangevangen: 1, de Köthen-Bernburger ijzerbaan; 2, de Friedrich-Wilhelms nordbaan in Keur-Hessen; 3, de baan van Frankfort naar Hanau; 4, de Saksische Boheemsche ijzerbaan (Prag-Dresden); 5, de korte aansluitingsbaan van Höchst naar Soden, en 6, de Hagenow-Schwerinsche baan.

»Toegestaan of concessien werden verleend tot aanleg der volgende banen: 1. In Pruissen, aan de Aken-Gladbach, Dusseldorp en Ruhrort-Crefeld-Gladbacher ijzerbaan; verder werd vergunning verleend tot het aanleggen van eene ijzerbaan van Posen naar Stargardt, van Maagdeburg naar Wittenberg, tot aansluiting aan de Berlijn-Aamburger ijzerbaan, en van Duisburg naar Emmerick, tot verbinding der Keulen-Mindensche met de Amsterdam-Arnhemsche ijzerbaan. De aanbouw de Jüterbagk-Risaer door de maatschappij der Berlijn-Anhaltsche baan werd bepaaldelijk besloten. 2. In Beijeren, de ijzerbanen van Ludwigshaven naar Worme, en van Spiers naar Lauterburg in den Paltz; 3, in het groothertogdom Hessen, de Mentz-Ludwighavener ijzerbaan; 4, in Anhalt, de Köthen-Bernburger ijzerbaan; 5, in Mecklenburg, de banen Schwerin-Wismar-Hagenow-Schwerin-Rostock, met eene zijbaan op Güstrow; 6, in Holstein, de Glückstadt-Heider ijzerbaan; en 7, in Nassau, de Rheingauer (Biberich Rudesheimer) ijzerbaan."

In de Londensche bladen vindt men thans meer breedvoerig de berigten, die door de Bombaysche brievenmaal van den 3den Januarij zijn aangebragt. Zij zijn echter omtrent de gewigtige krijgsgebeurtenissen, die in het noordwesten van Indie hebben plaats gehad, nog onvolledig, doordien de aldaar gevoerde strijd nog geenszins was afgeloopen, toen de renbode, die de tijding der overwinning door het Britsch-Indische leger behaald, te Bombay heeft overgebragt, werd weggezonden. Zooveel is zeker, dat het leger van het rijk van Lahore of de zoogenaamde Sikhs, eene soort van krijgslieden, die het best met de voormalige Turksche Janitsaren kunnen worden vergeleken, uit eigene beweging, zich tegen het Britsch-Indische rijk in beweging hebben gesteld, en omstreeks het begin van December aan de oevers van de Sutleh zijn aangekomen. Naar het schijnt hadden deze krijgslieden, wien het niet aan dapperheid ontbreekt, het voornemen opgevat om eenen grooten rooftogt door Hindostan te doen, en dus het voorbeeld, in vroegeren tijd door de Mahratten gegeven, te volgen. Zij schijnen in hunnen overmoed zich verbeeld te hebben van het Britsch-Indische leger, dat reeds sedert lang aan de overzijde der rivier verzameld was, te kunnen verslaan. Hun togt werd zoo weinig met goedkeuring van het zwakke bewind van Lahore ondernomen, dat zij den begunstigden minnaar der Koningin-moeder als gijzelaar hebben medegevoerd. Na het oversteken der rivier zijn deze troepen op Britsche voorposten aangevallen, en hebben zij voorts wijd en zijd geplunderd. Hunne bewegingen zijn echter met zoo veel beleid bestuurd geworden, dat men in Britsch-Indie gedurende eenige dagen bevreesd is geweest, dat afzonderlijke afdeelingen van het Britsche leger of ook de stad Ferozepore, waarop hunne hoofdmagt aanrukte, in hunne handen zouden kunnen vallen. Voor die stad is het Britsch-Indische leger in allerijl zamengetrokken. Daar heeft den 21sten December de hoofdslag plaats gehad, die den 23sten bij het vertrek van den laatsten renbode nog voortduurde, en welks eigenlijke uitslag dus nog niet bekend is. Men weet intusschen, dat behalve eene geduchte artillerie, gedeeltelijk ook uit stukken, op den rug van olifanten gedragen, bestaande, de Engelschen op dat punt of in den omtrek 3 Europesche en 7 Indische regimenten geregelde ruiterij, 4 korpsen ongeregelde ruiterij, 9 Europesche en 25 Indische regimenten voetvolk en nog eenige andere troepen hebben bijeengehad. De sterkte des vijands wordt verschillend opgegeven en schijnt van 30 tot 50,000 man te hebben bedragen. Bij den strijd, die drie dagen en drie nachten heeft geduurd, moet de linker vleugel der Engelschen, die door den generaal *Littler* werd aangevoerd, in 't eerst terug zijn gedreven, doch door de hulp van den gouverneur-generaal *Hardinge*, die het centrum, en van den Indischen opperbevelhebber, sir *H. Gough*, die den regter vleugel aanvoerde, waren de zaken spoedig hersteld. De Britten hadden eene der stellingen van den Sikhs stormenderhand veroverd en maakten zich gereed tot het bestormen eener tweede, toen de renbode vertrok. Zij waren meester van het kamp des vijands en van 65 zijner stukken geschut. »De slagting aan weêrszijden, zegt het berigt, is zeer groot geweest."

»Overigens blijkt thans, dat de gouverneur-generaal niet op den 31sten, maar op den 13den December, al de bezittingen van het rijk van Lahore op den linker oever der Sutleh verbeurd verklaard en bij het Britsch-Indische rijk ingelijfd heeft. Die verklaring is dus uitgevaardigd, niet na den beslissenden slag, maar op de eerste vijandelijkheden door de Sikhs tegen de Britten gepleegd. Onder de grieven, waardoor de gouverneur-generaal die inbezitneming tracht te regtvaardigen, behoort, dat de regering van Lahore geene voldoende inlichtingen heeft gegeven omtrent de beweging van het leger van dat rijk naar en over de Sutleh. Men weet intusschen, dat die regering sedert langen tijd haar gezag over dat leger niet kon doen gelden en integendeel van de willekeur der bandelooze krijgslieden afhankelijk was. In de proclamatie van den gouverneur-generaal, worden de inlandsche hoofden in naburige, onder bescherming van Engeland staande landstreken, gelast om mede te werken tot bestrijding van den gemeenschappelijken vijand en met straffen bedreigd indien zij zich aan dien pligt onttrekken. Ook schijnt men uit dat stuk te moeten opmaken, dat er reeds vroeger aan de Engelschen onderworpene inlanders zijn, die met de Sikhs gemeene zaak hebben gemaakt. De goederen van dezen zouden worden verbeurd verklaard, indien zij zich niet dadelijk aan de zijde hunner beheerschers schaarden."

De Londensche *Times* betreurt het, dat het nog twee of drie weken zal moeten duren, eer men in Europa den einduitslag van den aangevangen strijd zal kennen; » maar, zegt dit blad, wij verbeiden het nieuws onder het gunstigste aller voorteekenen, dat namelijk, hetwelk eene ontwijfelbaar regtvaardige zaak geeft."

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 9 Februarij.

TARWE en ROGGE tot voorgaande prijzen met weinig handel; TARWE: 128, 129 ℔ bonte Poolsche ƒ 365, 368; 125 ℔ dito ƒ 350; 128 ℔ Pommer ƒ 345; 123 ℔ oude Vriesche ƒ 310; 124 ℔ nieuwe Zeeuwsche ƒ 325.

ROGGE: 118 ℔ Odessa ƒ 277.

GARST in een doen. 113 ℔ jarige Deensche ƒ 188.

HAVER zonder handel.

BOEKWEIT ƒ 5 hooger, 116 ℔ Holsteinsche ƒ 267; 117 ℔ jarige Fransche ƒ 210; 110 ℔ nieuwe dito ƒ 190.

KOOLZAAD $\frac{1}{2}$ P. vl. hooger, Verkocht: op 9 vat Olie dadelijk $65\frac{1}{2}$ P. vl.; in April 65, $64\frac{1}{2}$ P. vl.; Sept. en Octob. 59 P. vl.

LIJNZAAD in een doen, 113, 114 ℔ Tangarok ƒ 310; 105 ℔ Koningsberger ƒ 225.

RAAPOLIE dadelijk ruim prijshoudend, op levering willig, vooral op 1°. Mei; op 6/w. ƒ $37\frac{1}{4}$; Vlieg. ƒ 36, $\frac{1}{4}$; 1°. Mei ƒ $35\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$; Sept. ƒ 34, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$; Oct. en Nov. ƒ $34\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$.

LIJNOLIE weer iets aangen., op 6/w. ƒ $28\frac{1}{2}$; Vlieg. ƒ $27\frac{1}{2}$; 1°. Mei ƒ 28.

HENNEPOLIE: op 6/w. ƒ $30\frac{3}{4}$; Vlieg. ƒ $29\frac{3}{4}$.

RAAPKOEKEN: de 1000 stuks ƒ 76 à ƒ 80. — LIJNKOEKEN: de 100 stuks ƒ 10 à ƒ $11\frac{1}{2}$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 10. FEBRUARIJ 1846.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van ƒ 10,90 tot ƒ 11,00.
Het dito dito Rogge	» » 8,25 » » 8,55.
Het dito dito Boekweit	» » 8,40 » » 8,50.
Een grof Tarwe brood, van een pond Nederl.	» 0,18.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.	» 0,18.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.	» 0,28.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.	» 0,38.
Een Nederl. pond Tarwe-meel	» 0,36.
Een dito pond grof Tarwe-meel	» 0,18.
Een dito pond Boter	» 0,74.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	» 5.90.
Het 1000 Eiken Telhout	» 3.50.
Het 1000 Doof Hout	» 2,15.
De kar Spaanders	» 3,75.
De » Struiken	» 3,60.
De 100 Mutsaard	» 3,50.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (10 *Februarij*) was de fondsnotering: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $60\frac{1}{4}$; 3 pCt. $73\frac{5}{16}$; 4 pCt. $95\frac{1}{2}$; Amort.-Syndik. $4\frac{1}{2}$ pCt. $99\frac{3}{4}$; $3\frac{1}{2}$ pCt. 90; Handelm. 165; Belgie $4\frac{1}{2}$ pCt. $94\frac{5}{8}$; $2\frac{1}{2}$ pCt. $54\frac{1}{4}$; Spanje $22\frac{3}{4}$; dito Onbep. St. $21\frac{9}{16}$; 3 pCt. $40\frac{1}{8}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $33\frac{9}{16}$; Ardoins Coupons $23\frac{5}{16}$; Portug. 3 pCt. te Lond. $61\frac{1}{16}$; 4 pCt. 61; Rusland $106\frac{3}{8}$; dito 1828—29 105; 4 pCt. bij *Hope* $91\frac{1}{4}$; dito bij *Stiegl.* $90\frac{1}{8}$; Amerika. Bankactiën $5\frac{3}{8}$; Oostenrijk Metall. $109\frac{1}{4}$; Weenerbank bij *Goll* $103\frac{1}{4}$; Braz. $86\frac{3}{4}$.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers